

■ **Išskirtinumas:** KUL Klinikinės diagnostinės laboratorijos Imunologijos skyrius buvo vienas pirmųjų Lietuvoje, pradėjęs alergijas tirti įdiegtu automatizuotu chemiluminescentiniu metodu.

Vytauto Petrko nuotr.

■ **Prašūmas:** alergologė ir klinikinė imunologė V.Paltarackienė teigė, kad KUL yra įdiegtos svarbios ir platus spektro alergologinio ištyrimo galimybės.

Kovai su alergija - modernios priemonės

Klaipėdos universitetinėje ligoninėje (KUL) stiprinamas kovos su alerginiais susirgimais priemonių arsenalas. Įstaigoje buvo išplėstas alergijų diagnostikos ir tyrimų spektras, o gyventojus konsultuoja naujas kompetentingas specialistas.

Lina Likšaitė

Vargina vis daugiau

KUL alergologė ir klinikinė imunologė Viktorija Paltarackienė pasakojo, kad įvairios alergijos pasireiškia vis didesniai žmonių skaičiai. Alergiški pacientai ne tik jaučia neigiamą įtaką jų gyvenimo kokybei, bet ir tampa našta šalies sveikatos ekonomikai.

Medikė informavo, kad Europos alergologų ir klinikinų imunologų akademija (EAACI), remdamasi epidemiologinių tyrimų duomenimis, prognozuoja, kad greičiau nei po 15 metų daugiau nei pusė Europos gyventojų kentės nuo vienos ar kitos alerginės ligos.

„Šiuo metu yra nustatyta, kad iki 30 proc. europiečių kenčia nuo alerginio rinito ar konjunktyvito, iki 20 proc. serga alergine bronchine astma, o 15 proc. yra varginami alerginių odos ligų“, – skaičius vardijo medikė.

Anot jos, dėl bauginančių prognozių ypač svarbu sustiprinti alergijų prevencijos, diagnostikos ir gydymo galimybes.

Spektras - platus

Kovodama su daugybe žmonių varginančia problema, KUL įdiegė ir išplėtė visą spektrą paslaugų, kurios padeda žmonėms, kamuoja jais alergijų. Pacientams, sergantiems alergologinėmis ligomis, dabar galima taikyti dar išsamesnius tyrimus bei skirti šiuolaikiškesnius gydymo metodus.

V.Paltarackienė pasakojo, kad KUL yra įdiegti naujai ir šiuolaikiški alergologinio ištyrimo metodai: odos dūrio alerginiai mėginiai, odos lopo (aplikaciniai) mėginiai, mėginiai su autologiniu (paties paciento krauju) serumu, provokaciniai alerginiai mėginiai, plati bei tiksli laboratorinė diagnostika – specifinių imunoglobulinų (IgE) ištyrimas atitinkamiems alergenams

bei dalis imunologinių tyrimų. Tai – pagrindiniai tyrimai alerginių ligų diagnostikoje.

Tyrimai - greiti

KUL alergologė ir klinikinė imunologė V.Paltarackienė teigė, kad pacientą pirmiausia būtina išsamiai apžiūrėti bei uždavus daugybę klausimų pabandyti išsiaiškinti, kokios priežastys gali lemti alergijos kilmę.

Tik po nuodugnios apklausos sudaromas individualus ištyrimo planas. Nemažai efektyvių tyrimų pacientui gali būti padaryta neįšėjus iš konsultacinės poliklinikos kabineto.

„Pavyzdžiui, odos dūrio alerginių mėginių tyrimas padeda nustatyti greito tipo alergines reakcijas įkvėpiamiems – žiedadulkėms, namų dulkių erkėms, gyvūnams, pelėsinams grybeliams arba maisto alergenams. Reakcija vertinama po 15 minučių, kai išmatuojama susidariusi pūškšlė“, – pasakojo medikė.

Kitas tyrimas – odos lopo (aplikaciniai) mėginiai padeda nustatyti lėto tipo alergines reakcijas, įtariant cheminių medžiagų, metalų, vaistų, maisto sukeltą alergiją. KUL galima atlikti Europos standarto mėginį, kuriame yra naudojami 28 patys dažniausi alergenai, sutinkami mūsų aplinkoje.

Pasirinkimo galimybės

KUL taip pat galima ištyri medikamentus, galinčius sukelti alerginius susirgimus. Tiesa, procedūra reikalauja didelio kruopštumo ir profesionalumo, parenkant tikslias vaistų koncentracijas ir skiriant tinkamą dozę.

Ant nepažeistos odos gali būti kliaujami ir specialūs pleistrai su alergenais, kurie nuimami po 48 val., o reakcija vertinama po 48, 72 ir 96 val., kartais po savaitės.

„KUL gali būti paaimamas ir mėginys su autologiniu serumu, atlie-

Rasutė Anusienė:

Bendradarbiaudami su KUL klinikinio alergologu, nuolat stengiamės pagerinti ir diegti naujus bei šiuolaikiškus diagnostikos metodus.

kamas sergantiems lėtine dilgėline, norint patikslinti autoimuninę dilgėlinės priežastį. Mėginys vertinamas po 30–60 min.“ – kalbėjo V.Paltarackienė.

Pasak jos, KUL yra atliekami oraliniai, įodiniai, poodiniai ir intraveniniai mėginiai su medikamentais. Mėginys parenkamas pagal pacientui įvykusią reakciją. Tyrimo metu alergenai skiriami vis didėjančiomis dozėmis tam tikrais laiko intervalais bei stebima tiriamojo būklė dėl galimos alerginės reakcijos. Atsiradus simptomams, paskiriamas gydymas alerginei reakcijai nuslopinti, o mėginys vertinamas kaip teigiamas.

Gydymas - grąžina gyvenimą

KUL ypatingas dėmesys yra skiriamas įvairių alerginių susirgimų gydymui. Ypač daug vilčių teikia vis plačiau taikoma alergenų specifinė imunoterapija (ASIT).

V.Paltarackienė paaiškino, kad alergenų specifinė imunoterapija yra medicininė procedūra, kurios metu alergiškam pacientui reguliariai vis didesniais kiekiais skiriamas alergenai, siekiant paciento imuninę sistemą pripratinti toleruoti gaunamą alergeną.

„Procedūra sergančiajam alerginiu rinitu ar bronchų astma susilpnina simptomus ir pagerina gyvenimo kokybę, gali sustabdyti alerginės ligos progresavimą. Taip pat sumažina vaistų, veikiančių ligos simptomus, poreikį. Pabaigus gydymą poveikis išlieka ilgą laiką“, – kalbėjo alergologė.

Pasak jos, alergenų specifinė imunoterapija yra vienas veiksmingiausių būdų, galinčių pakeisti natūralią alerginės ligos eigą.

„Pacientai, nustačius ligos priežastį, gali būti gydomi ir įvairiais jiems skirtais medikamentais. Be to, nereikėtų pamiršti, kad žmogui, kuriam nustatytas alerginis susirgimas, būtina vengti alergenų“, – kalbėjo medikė.

Pritaikė vieni pirmųjų

Įvairūs tyrimai, atliekami gydytojos alergologės, – ne vienintelis būdas norintiems išsiaiškinti susirgimų priežastis. Laboratoriniai tyrimai, atliekami su paciento krauju, – neatsiejama alergologijos dalis.

KUL Klinikinės diagnostinės laboratorijos Imunologijos skyrius turi didelę patirtį, tirdamas alerginius susirgimus. Kaip teigė Klinikinės diagnostinės laboratorijos Imunologijos skyriaus vedėja medicinos biologė Rasutė Anusienė, prieš dešimtmetį KUL buvo įdiegtas automatizuotas chemiluminescentinis metodas, padedantis nustatyti alergenams specifinius imunoglobulinus E.

„Buvome vieni pirmųjų Lietuvoje, pradėję tirti alergijas šia sistema. Dabar, taikant alergijų diagnostikos algoritmą, nustatomas bendras imunoglobulinas E, kuris rodo alergizacijos lygį, ir atrankiniai rinkiniai įkvėpiamiesiems ir (arba) maisto alergenams nustatyti“, – sakė skyriaus vedėja.

Diagnostikai padeda tikslumas

Pasak jos, radus padidintą atrankinių tyrimų reikšmes ir kliniki-

niam alergologui įvertinus simptomų pasireiškimo pobūdį, toliau tiriami atskiri alergenams specifiniai imunoglobulinai E.

„Mūsų pasirinktas gamintojas pateikia platų spektrą reagentų (daugiau nei 300 rūšių) įkvėpiamiesiems, maisto, dulkių, gyvūnų, vabzdžių, grybelių, erkučių, parazitinių kirmėlių, medžių, žolių, piktžolių, vaistų, cheminių medžiagų alergenų specifiniams imunoglobulinams E nustatyti“, – kalbėjo R.Anusienė.

Pašnekovė sakė, kad šiais reagentais galima nustatyti labai žemas specifinių imunoglobulinų E koncentracijas, todėl tai pagerina ankstyvą diagnostiką.

„Tiriamas kraujo serumas, todėl patogiu tirti labai jaunas pacientus, nereikia nutraukti antialerginio gydymo, išvengiama nepageidaujama alerginių reakcijų. Be to, tyrimui reikia minimalaus serumo kiekio. Pats tyrimas iki rezultato gavimo trunka šiek tiek ilgiau nei 1 val.“, – pasakojo pašnekovė.

Išskirtiniai uostamiestyje

Jos teigimu, tiriant Vakarų Lietuvos regiono gyventojus, buvo pastebėta, kad stipriausias alergines reakcijas žmonėms sukelia namų erkutės, kačių ir šunų epitelis, beržas, paprastoji šunažolė ir motiejukas, iš maisto – karvės pienas.

„Šiuo metu KUL alergijų diagnostiką papildė imunobloto testais. Šiais testais galima ištyri 20–27 alergenams specifinius imunoglobulinus E vieno tyrimo metu. Yra atskiri testai įkvėpiamiesiems, maisto alergenams nustatyti ir mišrus, kai vienu metu nustatomi ir įkvėpiamiesiems, ir maisto alergenams specifiniai imunoglobulinai E“, – teigė R.Anusienė.

„Bendradarbiaudami su KUL klinikinio alergologu, nuolat stengiamės pagerinti ir diegti naujus bei šiuolaikiškus diagnostikos metodus. Vieninteliai Klaipėdoje tiriamame ląstelinio imuniteto elementus tiekėms citometrinio metodu. Ateityje numatome išplėsti tiekėms citometrijos taikymą, nustatant kraujo ląstelinį atsaką į alergenų“, – planus vardijo skyriaus vedėja.